

Vård- och omsorgsnämnden

Plats och tid	Sessionssalen, Stadshuset kl. 14:15 16:10		
Beslutande ledamöter	Åsa Bergkvist (S) Helena Karlsson (M) Lars Handegard (V) Carl-Johan Svensson (S) Ann-Katrin Krainer (SD) Bert Broman (M) Anders Pryd (M), tjänstgörande ersättare för Hans Gleimar (C) Åke Henriksson (S) Linnea Henriksson (M), tjänstgörande ersättare för Eva Gustafsson (M) Hanna Pieber (S), tjänstgörande ersättare för Britt-Marie Andersson (S) Audrina Handegard (V)		
Ej beslutande ersättare	Lars-Göran Calleberg (KD) Kristian Christensen (S)		
Övriga närvarande	Tjänstemän Carina Gullemo, förvaltningschef Pernilla Elings-Pers, verksamhetschef Elisabeth Karlsson, verksamhetschef Paulina Karlsen, verksamhetschef Carl-Axel Vall, controller § 60-61 Gunilla Andersson, ledningsstöd § 69 Åsa Engberg, nämndsekreterare	Övriga Marko Langén, kommunal	
Underskrifter			
	Sekreterare Ordförande Justerande	Åsa Engberg Åsa Bergkvist Ann-Katrin Krainer	Paragrafer § 60-72
	ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.		
Organ	Vård- och omsorgsnämnden		
Sammanträdesdatum	2026-06-15	Paragrafer	§ 60-72
Datum då anslaget sätts upp	Datum då anslaget tas ned		
Förvaringsplats för protokollet	Protokollet förvaras digitalt		
Underskrift			

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Vård- och omsorgsnämnden

Ärendelista

§ 60	Ändring i föredragningslistan		3
§ 61	Budgetuppföljning januari - maj 2026	2025/1	4
§ 62	Uppföljning av habiliteringsersättning 2025	2025/63	5
§ 63	Remiss - Antagande av bredbandsstrategi 2026–2030	2026/84	6
§ 64	Motion - Ludvika kommun behöver en NPF-koordinator	2026/83	7 - 8
§ 65	Remiss - Finansiering av Fritidsbanken i Ludvika	2026/120	9 - 10
§ 66	Remiss - Kulturstrategi för Ludvika kommun	2026/95	11
§ 67	Riktlinjer - korttidsplatser	2024/121	12 - 13
§ 68	Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte verkställts till och med 31 maj 2026	2026/2	14 - 15
§ 69	Information från förvaltningen	2026/5	16
§ 70	Information från ordförande	2026/6	17
§ 71	Delegationsbeslut - nämnden	2026/3	18
§ 72	Meddelanden till nämnden	2026/4	19 - 20

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 60

Ändringar i föredragningslistan

Beskrivning av ärendet

Inga ändringar i föredragningslistan.

Budgetuppföljning januari – maj 2026

Beslut

1. Nämnden fastställer periodens rapportering av driftkostnader, enligt bilaga 1.
2. Nämnden fastställer periodens rapportering av planen för driftkostnader i balans, enligt bilaga 1.
3. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att verkställa planen för driftkostnader i balans.

Beskrivning av ärendet

Denna rapportering av det ekonomiska läget avser perioden januari-maj 2026, och innefattar en prognos till årets slut (bilaga 1). I prognosen för driftkostnaderna ingår effekten av åtgärderna i planen för driftkostnader i balans.

Driftkostnader. Under perioden var nettokostnaderna för den löpande verksamheten 8,7 miljoner kronor högre än den budgeterade nivån 312 miljoner kronor.

Utan ytterligare åtgärder väntas det till årets slut bli en negativ budgetavvikelse på 22,3 miljoner kronor. Därför behövs även korrigerande åtgärder. Den slutgiltiga prognosen för helåret är att budgeten kommer överskridas med 10,5 mnkr.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 2026-06-08.
2. Uppföljning vård och omsorg jan-maj.

Beslut skickas till

Förvaltningsledningen
Ekonomer
Insidan
Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 62

Dnr 2025/63

Uppföljning av habiliteringsersättning 2025

Beslut

Vård och omsorgsnämnden godkänner 2025-årsredovisning av habiliteringsersättning.

Beskrivning av ärendet

Socialstyrelsen har sedan 2018 haft i uppdrag av regeringen att betala ut statsbidrag till kommunerna i syfte att införa eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (habiliteringsersättning).

Vård- och omsorgsnämnden har sedan 2020 rekvirerat och betalat ut habiliteringsersättning till deltagare i daglig verksamhet samt finansierat liknande dagersättning till deltagare i daglig sysselsättning för målgruppen inom socialpsykiatri.

Uppdraget med att införa månatlig utbetalning av ersättningen har inte genomförts under 2025 då införandet av nytt verksamhetssystem inte medförde att månadsutbetalningar kunde genomföras.

Beslutsunderlag

1. § 49 Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-06-01.
2. Tjänsteskrivelse daterad 2026-05-11.

Beslut skickas till

Ekonomiadministratör LSS
Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 63

Dnr 2026/84

Remiss - Antagande av bredbandsstrategi 2026–2030

Beslut

Vård och omsorgsnämnden har inte några synpunkter på Bredbandsstrategi 2026–2030.

Beskrivning av ärendet

Ludvika Stadsnät AB har tagit fram bredbandsstrategi 2026–2030 som ska ersätta bredbandsstrategi 2021–2025.

Bredbandsstrategin behandlades på styrelsemöte den 11 februari 2026 och styrelsen beslutade att anta dokumentet och skicka till Kommunstyrelsens förvaltning för beredning till beslut i Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens förvaltning bedömer att bredbandsstrategin ska skickas på remiss till Kultur- och samhällsutvecklingsförvaltningen, Social- och utbildningsförvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen och Ludvika kommunfastigheter AB för inhämtande av eventuella synpunkter innan beredning för beslut.

Beslutsunderlag

1. § 50 Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-06-01
2. Tjänsteskrivelse daterad 2026-05-08.
3. KSAU § 23 2026-03-10 Antagande av bredbandsstrategi 2026–2030
Bredbandsstrategi 2026–2030.

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 64

Dnr 2026/83

Motion - Ludvika kommun behöver en NPF-koordinator

Beslut

1. Vård och omsorgsnämnden föreslår Kommunfullmäktige att avslå motionen.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna tjänsteskrivelse daterad 11 maj 2026 som yttrade på motionen.

Reservation: Lars Handegard och Audrina Handegard båda (V)

Beskrivning av ärendet

Ida Friberg från (V) Vänsterpartiet föreslår i motion inkommen den 9 mars till Kommunfullmäktige att Ludvika kommun inrättar en roll som NPF-samordnare.

I Ludvika kommun, utifrån prevalens-beräkningar, uppgår gruppen med ADHD diagnos 2025 till ca 1 400 personer. Personer diagnostiserade med ADHD är inte en primärgrupp för LSS, men beroende på tilläggsdiagnostik eller andra stora behov inom viktiga livsområden kan personer som är drabbade erhålla stöd från såväl LSS som socialpsykiatri.

Inrättande av särskilda koordinatörer för målgrupper med NPF-diagnoser bör ses i ljuset av en ökad NPF-diagnostisk tillämpning inom regionernas psykiatri och privata vårdgivare. Att inrätta en diagnosstyrd funktion i kommunen, riskerar att underminera kraven om att socialtjänstens insatser ska följa på lagens principer om individuella behovsbedömningar. Med andra ord finns en risk att kommunen normerar ett diagnosberoende synsätt på socialtjänstens stöd eller insatser. Till yttermera är NPF ett brett spektrum med många underliggande och olika behov, varför bl. a avgränsningar mot andra professioners och verksamheters ansvar kan bli problematiskt. Det uppstår en risk för att en koordinator blir föremål för överhopning av andras uppgifter.

Förutom underminering av socialtjänstens styrande behovsprincip, finns det en rimlig anledning att kommentera likvärdighetsprincipen: Kommunen och socialtjänsten ger insatser till flera målgrupper som kan ha nytta av en roll med ett övergripande eller koordinerande ansvar. Det är i sammanhanget nödvändigt att föra ett resonemang om varför inte exempelvis grupperna socialpsykiatri,

skadligt bruk och beroende, äldre med kognitiv svikt eller personer med intellektuell funktionsnedsättning ska bistås med ett motsvarande stöd. En särskild NPF-koordinator kan vara en markör om bristande likvärdighet och ojämlik tillgång till stöd inom socialtjänstens område. Socialtjänstlagen fastslår att socialtjänstens insatser ska vara jämlika och jämställda.

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår till Vård- och omsorgsnämnden att inkommen motion från Ida Friberg (V) Vänsterpartiet rörande tillsättning av en NPF samordnare i Ludvika kommun ska avslås.

Beslutsunderlag

1. § 51 Vård- och omsorgsnämnden 2026-06-01.
2. Tjänsteskrivelse daterad 2026-05-11.
3. Motion från Ida Friberg (V).

Behandling

Lars Handegard och Audrina Handegard båda (V) yrkar på att nämnden föreslår fullmäktige att bifalla motionen.

Carl-Johan Svensson (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Åsa Bergkvist (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag och avslag på Lars Handegard och Audrina Handegard båda (V) yrkande.

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot Lars Handegard och Audrina Handegard förslag och finner att nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Reservation: Lars Handegard och Audrina Handegard båda (V)

Beslut skickas till

Kommunfullmäktige
Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 65

Dnr 2026/120

Remiss - Finansiering av Fritidsbanken i Ludvika

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig positiv till uppstarten av en fritidsbank enligt det föreslagna upplägget.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 2 april 2024 § 38 att Ludvika kommun ska etablera en fritidsbank med syfte att möjliggöra utlåning av olika typer av sport- och fritidsutrustning.

Den 7 april 2026 § 40 fattade fullmäktige beslut om att kommunstyrelsen får ta i anspråk medel avsatta för särskilda satsningar 2026 för att inleda uppbyggnaden av fritidsbanken i Ludvika. Beslutet är villkorat av att fullmäktige även avsätter driftmedel inom ramen för den strategiska planen och ekonomiska ramarna för perioden 2027–2033.

Under våren 2026 har en styrgrupp och en projektgrupp för arbetet etablerats. Projektgruppen har arbetat med att förbereda etableringen av en framtida fritidsbank. Arbetet har omfattat kartläggning av lämpliga lokaler, planering av insamlingsinsatser samt framtagande av former för samverkan inför verksamhetens drift.

Ambitionen är att fritidsbanken ska starta vid årsskiftet 2026/2027. Enligt styrgruppens förslag föreslås verksamheten organiseras inom kultur- och samhällsutvecklingsförvaltningen. För att verksamheten ska fungera ändamålsenligt krävs ett nära och kontinuerligt samarbete med samtliga förvaltningar, då driften i hög grad är beroende av kommunövergripande samverkan.

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår att ärendet remitteras till kultur- och samhällsutvecklingsnämnden, social- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden i syfte att säkerställa en god förankring av samverkansformerna samt inhämta synpunkter inför det fortsatta arbetet.

Vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att en fritidsbank kan utgöra ett värdefullt tillskott för kommunens invånare under samtliga årstider.

Verksamheten förväntas bidra till ökad likvärdighet genom att ge barn, unga och vuxna, oavsett ekonomiska förutsättningar, möjlighet till en meningsfull

och aktiv fritid. Fritidsbanken stärker förutsättningarna för deltagande i såväl organiserade som spontana fritidsaktiviteter.

Ur ett förebyggande perspektiv kan fritidsbanken även bidra till att minska utanförskap och främja social inkludering. Den kan även få positiva effekter i form av förbättrad fysisk och psykisk hälsa, samt starkare social sammanhållning.

Förvaltningen ställer sig positiv till den samverkansinriktade modell som projektgruppen förespråkar och ser att det finns goda möjligheter till samarbete mellan kommunens olika verksamheter som exempelvis omsorgsverksamheten, utbildningsverksamheten, fritidsverksamheten, socialtjänsten och arbetsmarknads- och integrationsenheten. En väl fungerande samverkan är en central förutsättning för att fritidsbanken ska nå de målgrupper som har störst behov och därmed få avsedd effekt.

Beslutsunderlag

1. § 52 Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-06-01.
2. Tjänsteskrivelse daterad 2026-05-21.
3. KF § 40 2026-04-07 Finansiering av Fritidsbanken i Ludvika.
4. Tjänsteskrivelse daterad 2026-02-03.

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

Remiss - Kulturstrategi för Ludvika kommun

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden har inte några synpunkter på Kulturpolicy för Ludvika kommun.

Beskrivning av ärendet

Kultur- och samhällsutvecklingsförvaltningen har tagit fram ett förslag till en ny kulturpolicy för Ludvika kommun.

Kulturpolicyen visar behov, utvecklingsområden och riktning inom kulturen i Ludvika. Då kulturen till skillnad mot övriga välfärdsverksamheter till större delen inte är lagstadgad, behövs strategiska dokument för att värna om, och för att ge tyngd och focus på kulturfrågor i ett snabbt växande samhälle.

Kulturpolicyen utgår från bland annat Barnkonventionen. Barn har tillfrågats via kulturenkät där de besvarat vad de uppskattar med kulturlivet i kommunen och vad de saknar. Fler av svaren visar på behov av mötesplatser för barn och unga, både för att uppleva och utöva kultur.

Inom vård- och omsorg finns det utsedda kulturombud som arbetar för att tillgodose olika kulturintressen utifrån brukarnas önskemål.

Beslutsunderlag

1. § 53 Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-06-01.
2. Tjänsteskrivelse daterad 2026-05-12.
3. Kulturpolicy för Ludvika kommun 2026-02-12.
4. Reviderad bilaga, Kulturpolicy för Ludvika kommun 2024-02-23.
5. Beslut KSU Kulturpolicy för Ludvika kommun 2026-03-26.

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen

Kultur- och samhällsutvecklingsförvaltningen

Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 67

Dnr 2024/121

Revidering av riktlinjer - korttidsplatser

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden delges information och antar reviderad riktlinje för korttidsplatser vid Lagunen daterad 2026-06-04 för att främja en god och kvalitetssäkrad vård för våra brukare inom Ludvika kommun.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsförvaltningen har aviserat att riktlinje behöver revideras inför sommar 2026 gällande de tre korttidsplatser som öppnades 24 juni 2024 vid Lagunen. Detta för att främja bra kvalitetssäkrade arbetssätt vid tilldelning av korttidsplats. Korttidsplatser är i vårdnivå med en plats på särskilt boende vilket innebär gällande hälso- och sjukvårdsinsatser att Regionens läkare har ansvar för läkarinsatser och patientansvarig sjuksköterska inom kommunen har ansvar för sjuksköterskeinsatser. Rehabpersonal från kommunen har ansvar för rehabilitering. Syftet med korttidsplats är att tillfälligt tillgodose behov av vård och omsorg som inte kan ges i det ordinära boendet. Vistelsen vid korttidsplats ska förbereda för återgång till ordinärt boende. Korttidsboende beviljas med en maxtid på 5-7 dagar och planering för återgång till ordinärt boende planeras från dag 1. I planeringen inför hemgång ingår biståndshandläggare, berörd enhetschef inom hemtjänsten, personal från korttidsboendet samt berörd hälso- och sjukvårdspersonal. Det kan vara såväl sjuksköterska som rehabpersonal. Korttidsvistelse är en biståndsbedömd insats i form av tillfällig vistelse utanför det egna boendet där personen får vård och omsorg dygnet runt. Insatsen är tillfällig ersättning till hemtjänst och hemsjukvård. Bedömningskriterier för korttidsplats är följande och kommer att tas i beaktning vid beslutsstagande till korttidsplats:

- Den som har ett så omfattande behov av vård och omsorg att den enskildes individuella behov inte kan tillgodoses i den egna bostaden. Målet är att den enskilde ska kunna återgå till sin ordinarie bostad efter korttidsvården.
- För att komma till en korttidsplats ska kommunen ha gjort en gemensam bedömning utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen om en placering ska göras.
- Den enskilde ska ha ett stort omvårdnadsbehov dygnet runt som för tillfället inte kan tillgodoses i hemmet.

- I mån av att korttidsplats finns ledig kan akutplats beviljas utifrån brukares behov och ansökan. Detta används och verkställs som en korttidsplats.

Det föreligger också avgränsningar för korttidsplatserna enligt följande; Att brukaren tackar nej till stöd och hjälp i hemmet är i sig inget skäl för att beviljas korttidsvistelse. Korttidsvistelse beviljas inte för personer som bor på eller fått tillgång till en plats på särskilt boende.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 2026-06-04.
2. Riktlinje för korttidsplatser.

Beslut skickas till

Förvaltningsledning
Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 68

Dnr 2026/2

Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte verkställts till och med 31 maj 2026

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av och godkänner förvaltningens rapport och översänder rapporten till kommunfullmäktige för kännedom.

Beskrivning av ärendet

Sedan den 1 juli 2006 gäller bestämmelser i socialtjänstlagen och lagen om stöd och service, LSS, vilket syftar till att stärka rättssäkerheten för den enskilda som beviljats bistånd. Bestämmelserna avser:

- Rapporteringsskyldighet när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut om bistånd till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.
- Särskild avgift (sanktionsavgift) när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut inom skälig tid (3 månader).
- Utökade möjligheter för kommunala revisorer att granska ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild, när det gäller hur vård- och omsorgsnämnden verkställer sina egna gynnande beslut.
- Ansvarig nämnd och kommunfullmäktige ska underrättas om antal gynnande beslut som inte verkställs inom skälig tid.

Varje kvartal rapporterar vård- och omsorgsförvaltningen till IVO vilka gynnande beslut som inte verkställts inom skälig tid.

Varje månad lämnas statistikrapport till vård- och omsorgsnämnden och kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader.

Statistikrapporten beskriver vilken typ av bistånd som besluten gäller, antal beslut som inte verkställts inom tre månader samt hur lång tid det har gått från dagen för respektive beslut. Rapporteringen sker en gång varje månad och upprepas till dess att beslutet är verkställt. Ett beslut är verkställt när den enskilde tillhandahålls den beviljade insatsen.

Denna rapport avser de uppgifter som fanns tillgängliga den 31 maj 2026.

Beslutsunderlag

1. § 54 Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-06-01.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2. Tjänsteskrivelse daterad 2026-06-01.

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige
Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 69

Dnr 2026/5

Information från förvaltningen

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden noterar informationen från förvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden får ta del av skriftlig och muntlig information från förvaltningen.

Beslutsunderlag

Förvaltningsinformation daterad 2026-06-08.

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsförvaltningen

Akten

Information från ordförande

- Hjälpmedelsnämnden – ny hyresmodell för sängar
- Velfärdsråd – projektet SPAK
 - digitala hjälpmedel
- Invigning av Lärkan-dagvård
- Stipendieutdelning- vård- och omsorgsprogrammet
- Genomförandeplaner – LSS

**Vård- och omsorgsnämnden önskar
all personal en trevlig sommar.**

Beslut skickas till
Akten

Delegationsbeslut - nämnden

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbesluten.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till utskott, ordförande och tjänstemän enligt vård- och omsorgsnämndens delegationsordning. Besluten ska redovisas till vård- och omsorgsnämnden.

Redovisningen innebär inte att vård- och omsorgsnämnden får ompröva eller fastställa delegationsbesluten. Däremot står det vård- och omsorgsnämnden fritt att återkalla lämnad delegation.

1. Protokoll

Au protokoll 2026-06-01 § 47-56

2. Biståndsbeslut

2026-05-01-2026-05-31 (3 avslag)

3. Arbetsmiljö

4. Förordnande

5. Delegationsbeslut

VoN 2026/115-73 Köp av plats för vuxna

VoN 2026/122-73 Återkallande av tidigare beslut

VoN 2026/132 – 73 Avslag på begäran om handling

VoN 2026/132-73 Avslag på begäran om handling

6. Fonder

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-05-29.

Beslut skickas till

Akten

2026-06-15

Vård- och omsorgsnämnden

§ 72

Dnr 2026/4

Meddelanden till nämnden

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden noterar redovisningen av inkomna meddelanden.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsens finansutskott

1. VON 2025/1
Beslut KSFINANS § 22 2026-05-05 Ekonomisk rapport från verksamheterna 2026
2. VON 2025/1
Beslut KSFINANS § 26 2026-05-26 Ekonomisk rapport från verksamheterna 2026

Kommunstyrelsen personalutskottet

3. VON 2026 59
Beslut KSPLU § 25 2026-05-05 Redovisning av cirkulär från SKR

Kommunstyrelsen

4. VON 2025/1
Beslut KS § 74 2026-05-19 Koncernrapportering av mål och ekonomi första tillfället år 2026
5. VON 2023/155
Beslut KS § 76 2026-05-19 Uppföljning Kretsloppsplan 2025 2024-2030
6. VON 2026/23
Förordnande av förvaltningschef 2026-05-15

Kommunfullmäktige

7. VON 2024/1
Beslut KF § 59 2026-05-18 Fastställande av årsredovisning 2025
8. VON 2026/129
Beslut KF § 60 2026-05-18 Återställningsplan
9. VON 2024/1
Beslut KF 2026-05-18 Överföring av investeringsmedel 2025-2026

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förvaltningsrätten

10. VON 2025/205
Falun FR 4548–25 Dom 2026-05-18

Vård- och omsorgsförvaltningen

11. VON 2026/15
Förvaltningssamverkan 2026-05-18

Region Dalarna

12. VON 2026/47
Dalarnas hjälpmedel januari – april 2026
13. VON 2026/47
Dalarnas hjälpmedel januari – maj 2026

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor daterad 2026-05-29.

Beslut skickas till

Akten